

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

19 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, împotriva sentinței Tribunalului militar al diviziei de gardă nr. 28 Harcov de pușcași din 16 august 1944, în cauza penală în privința lui,

*Goian Trofim xxxx, născut în anul xxx,
originar din r-nul xxxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

02 martie 2020 – 19 mai 2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei de gardă nr. 28 Harcov de pușcași din 16.08.1944, Goian Trofim a fost condamnat în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunii art. 54-2 Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

2. Potrivit hotărârii judecătorești menționate, s-a stabilit că, Goian Trofim a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, având atitudine ostilă față de regimul din URSS, în luna august 1941, aflându-se în s. Ciobruți împreună cu soldații și ofițerii trupelor germano-române, a distrus monumentul lui V. I. Lenin.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Goian Trofim și-a recunoscut vinovăția în cele incriminate și a declarat că, în august 1941 s-a aflat în s. Ciobruți, teritoriu ocupat de armata română și a participat împreună cu soldații armatei române la distrugerea monumentului lui V. I. Lenin.

3. Adjunct al Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în care solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate mai sus, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Goian Trofim, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

3.1. În motivarea recursului a menționat că, în materialele dosarului nu se conțin probe ce ar confirma săvârșirea de către inculpatul Goian Trofim, a infracțiunii prevăzute de art. 54-10 CP al RSSU.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie.

În speță, hotărârea de condamnare în privința inculpatului Goian Trofim Pavlovici, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente,

care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Goian Trofim, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Goian Trofim, în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează, că acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente:

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a), art. 5², 5³ din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru alte „*crime de stat*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Verificând conținutul sentinței contestate, se atestă că condamnatul Goian Trofim nu a fost asistat de un apărător, iar instanța de judecată nu a efectuat o analiză și nu a supus aprecierii în coroborare declarațiile condamnatului și probele conținute în dosarul respectiv, întemeindu-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele fundamentale unanim recunoscute ale unui proces echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărâ asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul să se apere însuși și să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi

întemeiate pe presupuneri.

Împrejurările expuse indică cert că erorile de drept comise de instanța de judecată în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc că în speță existau circumstanțe care excludeau tragerea lui Goian Trofim la răspundere penală.

Având în vedere cele menționate, precum și prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă privind condamnarea lui Goian Trofim, în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al diviziei de gardă nr. 28 Harcov de pușcași din 16.08.1944, în privința lui *Goian Trofim xxxxx*, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia în fața societății, și reintegrarea în drepturi, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 06 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena